

S p r a w o z d a n i e

z działalności merytorycznej

Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej im. ks. Jana Twardowskiego w Strzelinie za 2019 rok

I. Sieć biblioteczna:

Na terenie miasta i gminy w okresie sprawozdawczym działały:

- **Biblioteka Centralna: 1**
- **Filia Biblioteczna w Nowolesiu - 1**

II. Zbiory biblioteczne:

Stan księgozbioru na dzień 31.12.2018r. wynosił **37851** woluminów o łącznej wartości **546839,1zł**, w tym Filia: **5363 49664,17 zł**

W okresie sprawozdawczym przybyło ogółem:

(w nawiasach podano wskaźniki dotyczące Filii)

1228 wol. (279) na kwotę 20243,27 zł (4020,22 zł)

w tym:

zakup	1006 wol. (151)	na kwotę	25605,48 zł (3423,22 zł)
dary	222 wol.(128)	na kwotę	1557,00 zł (597,00 zł)
ekwiwalenty za książki zagubione	0 wol. (0)	na kwotę	0 zł (0)
Z księgozbioru wyselekcjonowano	412 wol. (273)	na kwotę	2423,71 zł (1609,84 zł)

ZBIORY AUDIOWIZUALNE (własne):

Stan na dzień 31.12.2019r. wynosił **1648 jednostki inwentarzowe o łącznej wartości 39870,18 zł** (kwota nie obejmuje darów z DBP- 300 tyt., które zostały przekazane ilościowo i nie są wycenione)

w tym:

621 "książki mówione", 1019 filmy na DVD i 8 dokumentów elektronicznych.

W okresie sprawozdawczym przybyło ogółem: 37 tytułów na kwotę 1005,88 zł

w tym:

audiobooki – 3 tytuły na kwotę 65,17 zł; filmy - 34 tytuły na kwotę 940,71 zł,

w tym zakup: ogółem – 61 (1843,51 zł)

audiobooki – 3 tytuły na kwotę 65,17 zł; filmy - 30 tytułów na kwotę 900,71 zł.

Czytelnikom zapewniono dostęp do ponad 2500 i buków (książka naukowa i popularno-naukowa)

w ramach partycypacji w licencji zbiorowej pod zarządem DBP we Wrocławiu. Nasz wkład finansowy roczny – 1845 zł. W ramach zbiorowej umowy licencyjnej z LEGIMI udostępniamy też ponad 50 tys. elektronicznych pozycji beletrystycznych (nasza partycypacja finansowa 1000+1300 =2300 zł). W ofercie jest także dostęp do zbiorów BN - „Academica”.

OPRACOWANIE ZBIORÓW (książki i audiowizualne, zbiory regionalne – artykuły, DŹS).

Do komputerowej bazy danych wprowadzono ok. 2000 opisów bibliograficznych.

III. Czytelnictwo i udostępnianie zbiorów:

1.Czytelnicy:

Ogólna liczba czytelników (Centrala, Filia) – 2097 osób.

W Centrali MiGBP w Strzelinie w okresie sprawozdawczym zarejestrowano **2013** czytelników + Filia w Nowolesiu **84** czytelników),

w tym: (w nawiasach podano dane dotyczące Filii)

wg. wieku:

do lat 15	- 612(13)
od 16-19 lat	- 215(11)
od 20-24 lat	- 153 (3)

od 25-44 lat	-	470 (16)
od 45-60 lat	-	313 (21)
powyżej 60 lat	-	334 (20)

wg. zajęcia:

M - młodzież ucząca się	-	914 (23)
S - studenci	-	100 (1)
U - pracownicy umysłowi	-	420 (22)
P - robotnicy	-	75 (2)
R - rolnicy	-	13 (6)
I - inni zatrudnieni	-	201 (11)
Nz – niezatrudnieni	-	374 (19)

2. Działalność podstawowa – udostępnianie zbiorów:

(w nawiasach podano dane dotyczące Filii)

Liczba **odwiedziny ogółem (Centrala, Filia, wraz z dz. kult.-eduk.)** - 39560 czytelników (1345)

Liczba **wypożyczeń i udostępnień ogółem (jw.)** - 39968 wol. i tyt. (2507)

w tym:

Liczba **odwiedziny w wypożyczalniach** - 22802 czytelników (696)

Liczba **wypożyczeń książek w wypożyczalniach** - 34570 wol. (1560)

Liczba **odwiedziny w czytelniach** - 6100 czytelników (618)

Liczba **udostępnionych książek w czytelniach** - 2009 wol. (689)

Liczba **udzielonych informacji bibliotecznych, bibliograficznych i rzeczowych** - 5990 informacje (996)

Liczba **udostępnionych czasopism w czytelniach** - 1771 (-)

w tym oprawnych: 10 (-)

Liczba **wypożyczonych czasopism na zewnątrz** - 909 (258)

Liczba **wypożyczonych "książek mówionych"** - 311 (-)

Liczba **wypożyczonych filmów** - 398 (-)

Dokonano też 3 wypożyczeń międzybibliotecznych.

Działalność na rzecz specjalnej kategorii użytkowników (poza standardem):

- wykonano 102 odwiedziny w postaci tzw. "księgonoszostwa", w ramach którego wypożyczono:

- 269 książek tradycyjnych, 56 tytułów "książek mówionych".

W zakresie **działalności regionalnej**, opartej na współpracy z 12. podmiotami, pozyskano liczne "dokumenty życia społecznego", które – korzystając z systemu ALEPH – wprowadza się do elektronicznej bazy danych, a także znacznie rozszerzono bibliografię regionalną.

Prenumerata prasy:

W opisywanym okresie biblioteka zaprenumerowała 25 tytułów czasopism (w tym 3 dla Filii), pośród nich czasopisma fachowe do użytku wewnętrznego; zestaw ten uzupełniają tytuły otrzymywane gratisowo (3).

IV. Praca kulturalno-oświatowa i popularyzacja czytelnictwa:

6 konkursów czytelniczych i plastycznych (połączone z prezentacją prac)

14 lekcji bibliotecznych

7 spotkań autorskich z pisarzami (Maria Paszyńska, Beata Kost, Agnieszka Chrobot (+ recital poezji śpiewanej), dla dzieci – Magdalena Zarębska, Renata Piątkowska, Pan Poeta), Zbigniew Masterna – warsztaty scenariopisarstwa)

27 innych spotkań (tematyka regionalna: z dr. hab. Bartoszem Jaweckim; z Jackiem Sobko i Zbigniewem Kazimierowiczem - promocja pisma regionalnego; z działaczką społeczną Stanisławą Szulikowską; „Senioralia”: spotkanie z kosmetyczką, fryzjerką i instruktorką aerobiku dla dzieci; cykl warsztatów modelarskich, przewodnik sudecki Włodzimierz Ranoszek; spotkanie międzypokoleniowe przy grach planszowych)

268 spotkania świetlicowe

50 zabaw ruchowych, plastycznych, interaktywnych

11 dyskusji nad przeczytaną książką (Dyskusyjny Klub Książki w Strzelinie)

41 wystaw tematycznych z wykorzystaniem książek, w tym poświęcone Noblistce – Oldze Tokarczuk

2 wystawy: artystyczna - Międzynarodowa Wystawa Ekslibrisu „Drzewo życia”; wystawa „Niezwykłe Dolnoślączaki” towarzysząca 1. konferencji feministycznej

6 okolicznościowe dekoracje lokalu

21 imprez okolicznościowych, typu Andrzejki, Dzień Dziecka, „gwiazdka”, Święto Patrona Miasta, **Narodowe Czytanie (+ recital Artura Gotza z repertuarem Starszych Panów), Senioralia** – blok imprez; z okazji 100 rocznicy przyznania Polkom praw wyborczych – **2 konferencje: „Udział kobiet w życiu publicznym”, „Kobiece sprawy”)**

5 wycieczek poznawczych i rekreacyjnych dla dzieci i dorosłych (wycieczki do Wrocławia na wystawy: „Statek Robinsona” w Muzeum Architektury, „Dwa ołtarze” i wystawa szkła artystycznego Jerzego Orkusza w Muzeum Narodowym; dzieci – do kina Imax)

43 wykłady i prelekcje, w tym z zakresu estetyki i kultury w ogólności: **8 spotkań** w ramach Saloniku Artystycznego oraz **4 spotkania** podróżnicze (Bolesław Grabowski o Ziemi Świętej, Michał Szulim o Etiopii, + spotkania o Rosji i Uzbekistanie,), **16 prelekcji poza siedzibą**: 2 w Powiatowym Ośrodku Wsparcia, 5 w Dzierżoniowie, 2 w Bielawie, 1 we Wrocławiu, 1 w Ostroszowicach, 1 w Ząbkowicach Śląskich, 1 w Prochowicach, 1 w Wilkowie; **wykłady na konferencjach**: Sylwia Spurek, Joanna Scheuring-Wielgus, Igor Borkowski, Dorota Majka-Rostek, Maria Kostyszak, Patrycja Matusz-Protasiewicz, Dariusz Stępień, Maria Tyws

27 pozostałych imprez (m.in.: spotkania z cyklu “Prawdziwi zawodowcy czytają dzieciom o swoich zawodach” - łucznik, siatkarka, mistrz footbaga – „Sportowcy czytają”; XVIII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom; Noc Bibliotek – w plenerze; pokaz filmu Siłaczki”; nowy projekt „Literatura inaczej”: Kuba Michalski – recital poezji śpiewanej, spektakl „Ławeczka” Gelmana, dla dzieci „Pan Poeta show”).

RAZEM – 528 imprez

+ stała, bieżąca informacja na temat działalności Biblioteki i jej oferty czytelniczej, połączona z rekomendacjami (stała rubryka na internetowej stronie domowej Biblioteki i na FB, marketing biblioteczny – stała ekspozycja z nowościami, codzienne rekomendacje na tablicy) oraz stała promocja lokalnej twórczości „Nasi piszą”: systematyczna współpraca z mediami lokalnymi (prasa, zwłaszcza „Nowiny Strzelińskie” – relacje i recenzje z wydarzeń)

+

ODWIEDZINY NA STRONIE INTERNETOWEJ BIBLIOTEKI – 1.382.645 INTERNAUTÓW (z czego w samym tylko roku 2018 – 356.621 wizyt internautów, rekord frekwencji dziennej – 1980 wejść).

Uwaga! Szczegółowy wykaz działań, przedstawionych powyżej w ujęciu statystycznym, zawierają sprawozdania cząstkowe z poszczególnych komórek organizacyjnych, pozostające w dokumentacji wewnętrznej instytucji.

V. OPIS KONDYCJI I DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI

Rok 2019 w naszej placówce wypełniła efektywna praca podstawowa, ale szczególnego charakteru nadały mu ważne inicjatywy kulturalne, które zyskały szeroki rezonans społeczny.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje inicjatywa związana z obchodami 100 rocznicy ważnego wydarzenia historycznego, jakim były pierwsze wybory z udziałem Polek. Zrealizowana pod hasłem „Udział kobiet w życiu publicznym” konferencja styczniowa przyciągnęła duże gremium słuchaczy, którzy wypełnili salę widowiskową Strzelińskiego Ośrodka Kultury. Wysoki poziom merytoryczny zapewnił świadomie dobrani prelegenci

pochodzący zarówno ze środowisk akademickich, jak i z czynnej sceny politycznej i życia publicznego. Dopełnieniem była tematyczna wystawa oraz unikalna projekcja świeżo wyprodukowanego filmu „Siłaczki” - fabularyzowanego dokumentu honorującego polskie sufrażystki. Powodzenie tego przedsięwzięcia sprawiło, że w marcu, **z okazji Dnia Kobiet odbyła się jego druga edycja pt. „Kobiece sprawy” z udziałem nowego zastępu prelegentów, którzy w przedmiotowe zagadnienie wnieśli nowe wątki oraz ujęcie problematyki w innych aspektach.** Całe to dubeltowe wydarzenie zostało bardzo dobrze przyjęte w środowisku lokalnym oraz odbiło się echem w szerszym wymiarze społecznym. Kolejną dużą inicjatywą, która również spotkała się z dobrą recepcją społeczną był **nowy projekt pt. „Literatura inaczej”,** którego założeniem było przedstawienie literatury w odmiennych, bardziej spektakularnych odsłonach. Zapewniają je adaptacje tekstu literackiego przez inne formy artystycznego przekazu – stąd w naszym programie znalazł się spektakl teatralny („Ławeczka” Aleksandra Gelmana), poezja śpiewana (recital Kuby Michalskiego) oraz specjalne show dla dzieci w wykonaniu animatora, ale też autora książek, zwanego Panem Poetą. Jak zwykle zyskała uznanie nasza kolejna odsłona **Narodowego Czytania,** której atrakcyjnym dopełnieniem był recital **Artura Gotza** z repertuarem Kabaretu Starszych Panów. Interesująco wypadła też kolejna edycja **„Senioralnie”,** na którą złożyły się: prelekcja podróżnika do Ziemi Świętej oraz spotkania z kosmetyczką, fryzjerką i instruktorką aerobiku. To nie wyczerpuje bardziej rozległego obrazu naszej działalności edukacyjno-kulturalnej. W sumie **w tym roku zrealizowano ponad 500 imprez,** co zapewniło na co dzień żywe oddziaływanie biblioteki wśród społeczności strzelińskiej. Dużym powodzeniem cieszyło się **spotkanie z poetką-seniorką Agnieszką Chrobot,** które **wzbogacił oparty na jej tekstach koncert muzyczno-wokalny.** Szczególne zainteresowanie wzbudziło **spotkanie z Beatą Kost** – autorką „Kobiet ze Lwowa”, którą to inicjatywą po raz kolejny nasza biblioteka wpisała się w program obchodów tragicznego wydarzenia w Hucie Pieniackiej. Miłą niespodzianką dla naszych czytelników było spotkanie z poczytną pisarką – **Marią Pasznicą.** Oczekiwania naszych użytkowników zaspokoili też **spotkania podróżnicze, np. z Michałem Szulimem na temat dzikich plemion afrykańskich.** Nie zabrakło również spotkań poświęconych tematyce regionalnej: dr hab. **Bartosz Jawecki** wygłosił wykład na temat zastosowania kamienia w lokalnej architekturze, zaś inicjator wraz ze znanym regionalistą zaprezentowali **nowy periodyk „Acta Sambisiensis”,** którego dużą część wypełniły artykuły o Strzelinie. Przez cały rok były kontynuowane nasze tradycyjne już **projekty autorskie dla dorosłych – DKK „Gadka Literatka” i Salonik Artystyczny.** Ten ostatni, działając nieprzerwanie od 15. lat, skupił wiernie grono słuchaczy, ale wychodzi też poza lokalny obszar, organizując **prelekcje z zakresu estetyki także w innych bibliotekach dolnośląskich** (w tym półroczu były to: 5 prelekcji dla Biblioteki w Dzierżoniowie, 2 prelekcje dla Biblioteki w Bielawie, 1 prelekcja we Wrocławiu na Zlocie DKK z Dolnego Śląska, po 1 prelekcji w Prochowicach, Ostroszowicach i Ząbkowicach Śląskich oraz 2 prelekcje w Powiatowym Ośrodku Wsparcia w Strzelinie), co utrwała zewnętrzny wizerunek strzelińskiej biblioteki jako placówki o interesującym profilu, dużym potencjale i ciekawych inicjatywach. W ramach Saloniku **zorganizowano też wycieczkę na tak istotne wrocławskie wydarzenia kulturalne,** jak wystawy: „Statek Robinsona” w Muzeum Architektury czy „Dwa ołtarze” w Muzeum Narodowym. W swojej siedzibie również urządziliśmy wystawę artystyczną – **pokaz exlibrisów z motywem „drzewa życia”.** Jak zwykle bogatą ofertę przygotowano dla młodych odbiorców. Z powodzeniem kontynuujemy nasze **autorskie projekty dla dzieci, jak „Ferie w Bibliotece”, „Wakacyjna Wypożyczalnia Babć”** czy cykl zawodoznawczy. W tym roku niecodzienną postacią miała **Noc Bibliotek, która zorganizowaliśmy w**

plenerze - na Wieży Ciśnień - z merytorycznym udziałem funkcjonariuszy policji. Ciekawą inicjatywą była **akcja „Sportowcy czytają”**, która w naszym wydaniu sprowadziła się do serii spotkań z miejscowymi przedstawicielami różnych dyscyplin sportowych, jak koszykówka, łucznictwo czy footbag. Zainaugurowaliśmy **warsztaty modelarskie** a zainteresowana grupa uczestniczyła w 10 spotkaniach z instruktorem. Nowym pomysłem było **spotkanie międzypokoleniowe przy grach planszowych**. Dzieci miały też okazję **spotkać się z ulubionymi autorami - Magdaleną Zarębską i Renatą Piątkowską oraz posłuchać opowieści przewodnika sudeckiego Włodzimierza Ranoszka**, który słowo urozmaicał pieśniami przy akompaniamencie gitary. Jeszcze więcej wrażeń zapewnił **seans w formacie IMAX**, co było głównym celem wakacyjnej wyprawy do Wrocławia. Z myślą o najmłodszych **przystąpiliśmy do ogólnopolskiego projektu „Mała książka – wielki człowiek”**, który ma na celu promocję czytelnictwa w grupie wiekowej od 3 do 6 lat. Natomiast młodzieży zaproponowaliśmy **warsztaty scenariopisarstwa** ze Zbigniewem Masternakiem. Niezależnie od tych inicjatyw prowadzone były stałe zajęcia oparte na współpracy ze wszystkimi placówkami oświatowymi w mieście, które miały charakter: **lekcji bibliotecznych, zajęć świetlicowych, gier i zabaw plenerowych, warsztatów lub imprez okolicznościowych (dzieci obchodzą nie tylko Mikołaja czy Andrzejkę ale również tak niekonwencjonalne święta jak Dzień Pluszowego Misia czy Dzień Czekolady)**. Warto tu dodać, że, reagując na zaskakującą sytuację strajku nauczycieli, zmobilizowaliśmy siły, by pomóc rodzicom w opiece nad dziećmi, zapewniając im zajęcia poznawczo-rekreacyjne, co w niektórych przypadkach sprowadziło się do wielogodzinnej opieki dziennej.

Jednak podstawą działania pozostają zbiory i usługi biblioteczne. A zatem, stałą naszą troską jest rozszerzanie oferty i jej wzbogacanie. Świadomie prowadzona **polityka zakupów, utrzymana na poziomie finansowym ponad 25 tysięcy złotych**, pozwoliła na odświeżanie zbiorów książkowych i filmowych oraz ich ukierunkowanie na aktualne potrzeby użytkowników. Uzupełnia je pokaźny **zasób zbiorów elektronicznych**, do których nasza placówka, odpowiadając na wyzwania współczesności, także zapewnia dostęp dzięki partycypacji w projektach DBP. **Wykupiliśmy licencję na książki na nośnikach cyfrowych: IBUK-LIBRA, LEGIMI (ponad 50 tysięcy pozycji beletrystycznych) , kooperujemy też z Biblioteką Narodową w zakresie korzystania z zasobu Academica).** Zauważamy wzrost zainteresowania nowymi nośnikami przekazu tekstu literackiego, choć głównie odnosi się to do literatury pięknej. Zamykamy rok 2019 z poczuciem satysfakcji - to był kolejny okres wypełniania przez naszą placówkę jej istotnej roli w sektorze usług stricte bibliotecznych, zaś te dopełniła **dynamicznie rozwijająca się działalność kulturalna, edukacyjna i środowiskowa**. Zwieńczeniem, jak co roku, było **rozstrzygnięcie konkursu, „Wybieramy Czytelnika Roku”** a wyłonieni tą drogą prawdziwi rekordziści w czytaniu najlepiej potwierdzają sens naszej pracy i jej społeczną przydatność.